

Ryhtyisitkö KAVERIKOIRATOIMINTAAN?

Tampereen seudulle kaivataan kaverikoiria

Kaverikoiratoiminta on tarpeellista ja suositaan kasvattavaa tekemistä yhdessä koiran, omistajan ja niiden ryhmien kanssa, joita koira käy vierailuillaan ilahduttamassa. Myös Pohjois-Hämeen Kennelpiirissä puuhataan tämän mielenkiintoisen ja pyyteettömän toiminnan aloittamista. Piirin vuosikokouksessa 2006 perustettiin kaverikoirajaosto viemään asiaa eteenpäin. Jotta toiminta nyt saataisiin käyntiin, etsitään kennelpiirin alueelta kaverikoiratoiminnasta kiinnostuneita ihmisiä ja koiria. Suomen Kennelliitto kouluttaa tehtävään, ja jotta tämä koulutus saadaan mahdollisimman pikaisesti tänne meille, kaivataan yhteydenottoja aktiivisilta ihmisiltä, jotka voisivat olla mukana toiminnassa. Pohjois-Hämeen Kennelpiirissä on yhteyshenkilönä tänä vuonna taloudenhoitaja Eva Pajunoja (eva.pajunoja@kaivonporauspajunoja.fi, puh. 040-5323157). Lisätietoja saa myös kennelpiirin sihteeri Johanna Nybergiltä (johanna.nyberg@pp.inet.fi, puh. 040-5535828) tai suoraan Kennelliitosta Sanna Heikkiseltä (sanna.heikkinen@kennelliitto.fi, puh. 09-88730294/Kennelliitto). Jos kiinnostuksesi heräsi luettuasi alla olevan jutun kaverikoiratoiminnan sisällöstä ja periaatteista voit siis ottaa yhteyttä heihin!

Kaverikoiratoiminta Suomessa

Kaverikoiratoiminta alkoi Suomessa 2001 kun avustajakoiraopettaja Leena Rajala yhdessä Kennelliiton kanssa halusi aloittaa Suomessakin toiminnan, jonka avulla koirat tuottaisivat positiivisia vaikutuksia erityisryhmille (lapset, vammaiset, vanhukset). Toiminta lähti liikkeelle ensimmäisellä kurssilla Paimiossa, jonka jälkeen kurseja on pidetty 10 kpl. Kaverikoirakoita on maassamme nyt n. 300 ja koirien rotukirjo on suuri, moniroituiset mukaan lukien. Hieman vastaavaa toimintaa on olemassa Amerikassa ja Euroopassa useassa eri maassa.

Suomessa kaverikoiraryhmiä on useilla paikkakunnilla jo runsaasti. Uudella paikkakunnalla kerätään ensin kiinnostuneita ihmisiä ja sitten voidaan pitää yhteinen infotilaisuus ja aloitella omaa kaverikoirakurssia, minkä jälkeen päästään aloittamaan toiminta. Kaverikoirakurssin järjestää Kennelliitto ja se on osallistujille maksuton. ”Kaverikoira” on Kennelliiton rekisteröimä tuotemerkki ja sen käyttäminen on sallittua vain Kennelliiton alaisissa ryhmissä toimiville koirille.

Käytännön työssä jokainen toimii yleensä itseään lähinnä olevassa ryhmässä, mutta lisäksi toimintaryhmiä voidaan perustaa tietyn kohderyhmän käyntejä varten eli esimerkiksi ”Tampereen lapsiryhmien kaverikoirat”. Pienin ryhmä on 3 henkilöä ja suurimmassa taitaa olla 30 koirakkoa. Toimintaryhmät raportoivat toiminnastaan ja käynneistään Kennelliittoon ja pitävät yhteystietolistansa myös Kennelliiton tiedossa.

Mitä kaverikoira tekee?

Kaverikoirat vierailevat aina aluksi ryhmänä ja vasta pidemmän kokemuksen omaavat koirakot voivat ottaa ns. yksilöasiakkaita eli käydä yksin tapaamassa yhtä henkilöä esim. yksityiskodissa. Ryhmät voivat itse valita vierailuaikataulunsa ja sopia sen vierailupaikkojen kanssa. Jokaisen koirakon ei tarvitse olla mukana jokaisella vierailulla vaan voidaan vuorotella. Sopiva vauhti on 1-4 vierailua kuukaudessa koira kohti. Koira ei saa missään nimessä rasittaa liikaa ja yksi

käynti/viikko on etenkin aloittelijalla maksimitahti. Käyntikerta kestää 10 minuutista pariin tuntiin riippuen paikasta, asiakkaista ja koirista. Ryhmäkäynneille menee yleensä 2-8 koirakkoa riippuen paikasta, tiloista ja vastaanottajista mitä on toivottu. Käynnit ovat aina hallittuja tilanteita, jossa koirat ovat kytkettynä ja ohjaajansa hallinnassa. Käynneillä yhdellä ohjaajalla on aina vain yksi koira ja ohjaajan tulee muistaa kaiken aikaa tarkkailla koiraansa ja ohjata sitä tärkeässä tehtävässään.

Laitosten kanssa sovitaan pääsevätkö koirat sisälle vai ollaanko pihalla. Yleensä vastaanotto on ollut hyvä ja koirat kutsutaan toistekin käymään. Kaikki laitokset eivät ota ollenkaan koiria vastaan. Useimmat haluavat koirista vakituisia vierailijoita, mikä on loistavien koirien ja ohjaajien ansiota. Ainoa negatiivinen palaute toiminnasta on tullut hoitohenkilökunnalta sellaisissa tapauksissa, jossa kaverikoira lupautuu vierailulle ja jättää tulematta tai käy kerran-pari, mutta ei jatkakaan toimintaa eikä siis tule toista kertaa tervehtimään koiraan jo kiintynyttä asiakasta.

Vierailuiden tunnelma on ainutlaatuinen ja esim. vanhusten kanssa jollakin tavalla herkkä, sillä koirat ikään kuin vaistoavat kuka asiakas haluaa heidän kanssaan "jutella" ja millä tavalla ketäkin tulisi lähestyä. Koirat tuovat mieleen muistoja ja tipan silmäkulmaan monelle asiakkaalle. Vammaisten kanssa tilanne on iloinen ja siellä nauretaan paljon. Lasten kanssa voi välillä olla jopa riehakasta varsinkin siinä vaiheessa kun koirat ovat tuttuja. Koirat saavat aina jakamattoman huomion asiakkailta ja hymyisiä asiakkaita on aina vilkuttamassa kaverikoirien perään. Palaute on positiivista ja kaikille osallisille tulee aina tosi hyvä mieli poistuessaan. Hoitajat yleensä ovat ystävällisiä ja totta kai tyytyväisiä sitä, että asiakkaat ovat ilahtuneet vieraista.

Opinnäytetöissä ja tutkimuksissa Suomessa ja ulkomailla on todettu koiravierailujen aiheuttavan positiivisia fysiologisia ja psyykkisiä vaikutuksia. On muun muassa raportoitu, että verenpaine alenee, kipupotilaat unohtavat kivut ja tarvitsevat vähemmän lääkitystä kun huomio kiinnittyy koiriin, dementiapotilaiden muisti palautuu hetkellisesti, kehitysvammaisten motoriikka paranee koirien kanssa touhutessa, erityisluokkien lasten kommunikaatio- ja ryhmätyötaidot kohenevat koiran ollessa ryhmän jäsenenä ja niin edelleen.

Kaverikoiran vaatimukset ja ohjaajan koulutus

Kun kaverikoirakoksi haluavia kurssitetaan, ohjaajat perehdytetään kohderyhmien erityispiirteisiin ja heidän kohtaamiseensa. Lisäksi heille kerrotaan toiminnan vaatimukset ohjaajalle ja koiralle. Toiminnan käytännön toteutus sekä käytännön kokemuksia ja ohjenuoria kaverikoirakoille käydään myös läpi koulutuksessa. Koiran ohjaajille selvitetään vastuukysymykset, erilaisten vierailukohteiden erot sekä käydään läpi koirien ohjaamista ja lukemista käytännössä. Lisäksi koirille pidetään "katselmus" ja järjestetään erilaisten tilanteiden harjoittelumahdollisuus kurssilla. Ohjaajat siis evästetään toimintaan ja koirat todetaan toimintaan sopiviksi.

Kaverikoiria ei kurssilla varsinaisesti kouluteta vaan lähtökohta on se, että mukaan tarjotaan vain koiria, jotka ovat toimintaan sopivia. Kaverikoiran tulee olla elämää nähnyt (siis kokenut koira, ei pentu!) ja ihmisrakas. Toiminta lähtee liikkeelle siitä, että koira ottaa kontaktin vieraaseen ihmiseen ja menee itse asiakkaan luokse; sitä ei sinne väkisin viedä. Koiran tulee kestää mahdollisia kovia ääniä, liukkaita lattioita, outoja hajuja ja niin edelleen. Yleensä sopiva on keskiverto kotikoira, joka on kulkenut omistajiensa mukana ja tavannut paljon erilaisia ihmisiä. Erikoisosaamista tai -taitoja ei tarvita. Koiran arkuus, aggressiivisuus ja arvaamattomuus ovat poissulkevia luonteenpiirteitä. Koiran tulee lisäksi kyetä toimimaan ryhmässä.

Kaverikoiratoiminta vaatii ohjaajalta halua sitoutua toimintaan, pitkäjänteisyyttä ja aitoa halua vapaaehtoistoimintaan. Tästä toiminnasta ei makseta mitään eikä laskuteta asiakkaita. Toimintaan täytyy pystyä sitoutumaan useamman vuoden aikajalla; muutaman käynnin tekevistä koirasta on enemmän surua kuin iloa asiakkaalle, joka jo oppi odottamaan koiran käyntiä, jota ei sitten tulekaan omistajan kiireiden tai kyllästymisen vuoksi. Ennen kaikkea vaaditaan paljon ohjaajalta – perusmukava koira kyllä hoitaa hommansa.

Tässä toiminnassa ei koskaan tulla kilpailemaan, joten toiminta ei sovi sellaisille ihmisille, joille suorittaminen ja siitä palkitseminen on tärkeää. Kaverikoiratoiminnassa mukana oloa ei ole soveliasta käyttää meriittinä koiralleen, eikä toiminta sovi minkään rodun maineen parantamiseen. Muistathan tarkastella, ovatko mukaan lähtemisen motiivisi oikeat ja osaatko asettua asiakkaan asemaan miettiessäsi, mitä koiran käynti voi merkitä kohderyhmälle!?